

M.10985:1-30.

ACC. N.R.

Landskap: Gästrikland

Upptecknat av: Johan Pettersson

Härad: Tönnseredsjö

Adress: Kyrkesund

Socken: Brevared

Berättat av:

Uppteckningsår: 1948.

Född år: i

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Sten- och jordbruksälvare m.m. s.1-30

Luf 64.

nog IV:12:28-

- IV:12:32.

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:oR M. 10985:/

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

H 1 Källare med överkragat kupolvalv, Veka 1⁴, Breareds socken.

Byggnaden är till hälften ingrävd i en backslutning, saknar uppmurade ytterväggar och har jordtäckt tak.

Källarens inre plan är en flaskformigt utdragen ellips med en största bredd av 1,60 meter och största längd (till dörren) av 3,0 meter. Väggar och tak övergår på alla ställen kontinuerligt i varandra, så att byggnaden har formen av en bikupa. Jordgolv.

Överkragningen är klart utbildad i flera skift. Varje tillstymmelse till fundamentala hörnstenar saknas. Intet fogningsmedel. Hjässans slutstenar bestå av några instoppade stenar, som hindra kupolen att störta in. Kupolens höjd är omkring 2 meter.

Gavelingång, omkr. 2 meter djup, täckt av fyra tvärslagda hällar.

Fotografier. Bländare 11.

Kulblixt n:r 1, anbragt
2 meter från föremålet.

H1

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

ACC. N:R M. 10985:2.

nug. nr. IV: 12: 28,

Acc. nr M 10985:3.

LUF.

H 2

Landskap: Halland Upptecknat av
Härad: Tönnersjö Namn: Johan Pettersson
Socken: Breared Adress: Kyrkesund
By (gård): Breareds kyrkby Nr 1⁶⁴ Datum: Pingstdagen 1948
Ägare

Sten- och jordkällare m. m.

1) Läge. Preciserat läge i terrängen (nedgrävd, $\frac{1}{2}$ ingrävd, fristående etc.) något nedgrävd

I förhållande till närmaste odling, bebyggelse eller bebyggelselämningar

2) Det yttre. Planen rund, svagt elliptisk, segmentformad, rektangulär. Ej/avrundade hörn. Uppmurade väggar/saknas, markerade av stensträng helt/delvis, helt uppmurade i kompakt mur, kullersten, skalmur.

Taktäckning: tång, jord, torv, tegel Överbyggd med vedbod

3) Det inre. Planen rund, svagt/elliptisk, flaskformad, rektangulär, oregelbunden Ansats till flaskform, avrundade innerhörn.
Uppmurade väggar av kantställda/liggande stenar: Vertikala, svagt/starkt konvergerande. Långväggar /gaylar icke/kontinuerligt övergående i takkonstruktionen. Bikupsform. Lerbruk/murbruk saknas i väggar/kupol. Spår av vitkalkning/färgning. Golv: Bräder, jord, sand, stenläggning

4) Approximeringsvärda måttsuppgifter C:a 3 x 3 meter

M.10985:4.

5) Takkonstruktion. Svagt röstade/oröstade gavlar.

- A) Överkragning. a) Grov överkragning, 1 eller 2 varv (stenblock)
b) Mellan 3 och 7 varv, (medelstor sten) 5 varv
c) Klart utbildad i 8 varv eller mera (mindre stenar)

Helt/delvis genomförd. Fundamentala hörnstenar/saknas helt, stödprincip, motviktsprincip

Oval/rund kupol. Höjd till hjässan Instoppade hjässstenar. Ej/hjässhål/annan öppning

Hål i bakgaveln.....

Kullersten/flatare hällar.

B) Hälvtak. Tvärs/längslagda hällar med/utan hjälpkonstruktion (stödvägg)

C) Kilstensvalv

D) Stenås, tvärslagd/längslagd, variant

6) Ingång. En/två. Med/utan gång. Ej/hälvtäckt. Placering: Gavel, längsida, hörnläge, mittläge

7) Funktion.....

8) Anmärkningar. (Fynd etc.) Fotografi 4.
.....
.....
.....

H2

ACC. N:R M. 10985:5.

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

nvg. nr. IV:12:29.

Landskap: H a l l a n d Upptecknat av
 Härad: T ö n n e r s j ö Namn: J o h a n P e t t e r s s o n
 Socken: B r e a r e d Adress: K y r k e s u n d
 By (gård): B r ö d a b y N:r 1⁶ Datum: P i n g s t d a g e n 1 9 4 8
 Ägare

Sten- och jordkällare m. m.

1) Läge. Preciserat läge i terrängen (nedgrävd, 1/2 ingrävd, fristående etc.)

I förhållande till närmaste odling, bebyggelse eller bebyggelselämningar

2) Det yttre. Planen rund, svagt elliptisk, segmentformad, rektangulär. Ej/avrundade hörn. Uppmurade väggar/saknas, markerade av stensträng helt/delvis, helt uppmurade i kompakt mur, kullersten, skalmur.

Taktäckning: tång, jord, torv, tegel

3) Det inre. Planen rund, svagt/elliptisk, flaskformad, rektangulär, oregelbunden. Bottenplanen rektangulär, högre upp har den avrundade hörn.

Uppmurade väggar av kantställda/liggande stenar: Vertikala, svagt/starkt konvergerande. Långväggar

Mestadels/gavlar icke/continuerligt övergående i takkonstruktionen: Bikupsform. Lerbruk/murbruk saknas i

väggar/kupol. Spår av vitkalkning/färgning. Golv: Bräder, jord, sand, stenläggning

4) Anmärkningsvärda mättsuppgifter 2,8 x 2,8 m.

H 4

Acc. nr M 10985:8.

LUF.

Landskap: Halland

Upptecknat av

Härad: Tönnersjö

Namn: Johan Pettersson

Socken: Breared

Adress: Kyrkesund

By (gård): Brödaby

Nr 1⁶

Datum: 16 maj 1948.

Ägare

Sten- och jordkällare m. m.

1) Läge. Preciserat läge i terrängen (nedgrävd, $\frac{1}{2}$ ingrävd, fristående etc.)

I förhållande till närmaste odling, bebyggelse eller bebyggelselämningar

2) Det yttre. Planen rund, svagt elliptisk, segmentformad, rektangulär. Ej/avrundade hörn. Uppmurade väggar/saknas, markerade av stensträng helt/delvis, helt uppmurade i kompakt mur, kullersten, skalmur.

Takfäckning: tång, jord, torv, tegel

3) Det inre. Planen rund, svagt/elliptisk, flaskformad, rektangulär, oregelbunden

Uppmurade väggar av kantställda/liggande stenar: Vertikala, svagt/starkt konvergerande. Långväggar/gavlar icke/continuerligt övergående i takkonstruktionen. Bikupsform. Lerbruk/murbruk saknas i väggar/kupol. Spår av vitkalkning/färgning. Golv: Bräder, jord, sand, stenläggning

4) Anmärkningsvärda mättsuppgifter

H 5

Acc. nr: M 10985:10.

LUF.

Landskap: Halland
Härad: Tönnersjö
Socken: Breared
By (gård): Fägrillet Nr 1⁵
Ägare

Upptecknat av

Namn: Johan Pettersson

Adress: Kyrkesund

Datum: 16 maj 1948.

Sten- och jordkällare m. m.

1) Läge. Preciserat läge i terrängen (nedgrävd, $\frac{1}{2}$ ingrävd, fristående etc.) delvis nedgrävd

I förhållande till närmaste odling, bebyggelse eller bebyggelselämningar

2) Det yttre. Planen rund, svagt elliptisk, segmentformad, rektangulär. Ej/avrundade hörn. Uppmurade väggar/saknas, markerade av stensträng helt/delvis, helt uppmurade i kompakt mur, kullersten, skalmur.

Taktäckning: tång, jord, torv, tegel

3) Det inre. Planen rund, svagt/elliptisk, flaskformad, rektangulär, oregelbunden

Uppmurade väggar av kantställda/liggande stenar: Vertikala, svagt/starkt konvergerande. Långväggar/gavlar icke/continuerligt övergående i takkonstruktionen. Bikupsform. Lerbruk/murbruk saknas i väggar/kupol. Spår av vitkalkning/färgning. Golv: Bräder, jord, sand, stenläggning

4) ~~Anmärkningsvärda~~ mättsuppgifter 3,2 x 2,9 m.

H 6

Acc. n:r M 10985:12.

LUF.

Landskap: Halland

Upptecknat av

Härad: Tönnersjö

Namn: Johan Pettersson

Socken: Breared

Adress: Kyrkesund

By (gård): Högaryd N:r 1³

Datum: 16 maj 1948.

Ägare

Sten- och jordkällare m. m.

- 1) Läge. Preciserat läge i terrängen (nedgrävd, $\frac{1}{2}$ ingrävd, fristående etc.)
I förhållande till närmaste odling, bebyggelse eller bebyggelselämningar
- 2) Det yttre. Planen rund, svagt elliptisk, segmentformad, rektangulär. Ej/avrundade hörn. Uppmurade väggar/saknas, markerade av stensträng helt/delvis, helt uppmurade i kompakt mur, kullersten, skalmur.
Taktäckning: tång, jord, torv, tegel
Sned bakgavel. Något avrundad plan uppåt.
- 3) Det inre. Planen rund, svagt/elliptisk, flaskformad, rektangulär, oregelbunden
Uppmurade väggar av kantställda/liggande stenar: Vertikala, svagt/starkt konvergerande. Långväggar/gavlar icke/continuerligt övergående i takkonstruktionen. Bikupsform. Lerbruk/murbruk saknas i väggar/kupol. Spår av vitkalkning/färgning. Golv: Bräder, jord, sand, stenläggning
- 4) Anmärkningsvärda måtsuppgifter L 1,7 -2,3 m. B 2,2 m.

M.10985:7.

5) Takkonstruktion. Svagt röstade/oröstade gavlar.

- A) Överkragning. a) Grov överkragning, 1 eller 2 varv (stenblock)
b) Mellan 3 och 7 varv, (medelstor sten) C, a, 4 skift
c) Klart utbildad i 8 vary eller mera (mindre stenar)

Helt/delvis genomförd. Fundamental a hörnstenar/saknas helt, stödprincip, motviktsprincip nästan utesl.
överst ngt stödprincip.

Oval/rund kupol. Höjd till hjässan Instoppade hjässstenar. Ej/hjässhal/annan öppning

Små inkilade stenar i överkragningen.....

Kullersten/flatare hällar.

B) Hälltak. Tvärs/längslagda hällar med/utan hjälpkonstruktion (stödvägg)

C) Kilstensvalv

D) Stenås, tvärslagd/längslagd, variant

6) Ingång. En/två. Med/utan gång. Ej/hälltäckt. Placering: Gavel, längsida, hörnläge, mittläge

7) Funktion. Ur bruk.

8) Anmärkningar. (Fynd etc.)

M.10985:9.

5) Takkonstruktion. Svagt röstade/oröstade gavlar.

- A) Överkragning. a) Grov överkragning, 1 eller 2 varv (stenblock) endast nedersta skiftet bitvis kvar.
b) Mellan 3 och 7 varv, (medelstor sten)
c) Klart utbildad i 8 vary eller mera (mindre stenar)

Helt/delvis genomförd. Fundamental a hörnstenar/saknas helt, stödprincip, motviktsprincip

Oval/rund kupol. Höjd till hjässan Instoppade hjässstenar. Ej/hjässhål/annan öppning

Kullersten/flatare hällar.

- B) Hälltak. Tvärs/längslagda hällar med/utan hjälpkonstruktion (stödvägg)
C) Kilstensvalv
D) Stenås, tvärlagd/längslagd, variant
6) Ingång. En/två. Med/utan gång. Ej/hälltäckt. Placering: Gavel, längsida, hörnläge, mittläge
7) Funktion.
8) Anmärkningar. (Fynd etc.) Rasad lämning omedelbart intill H 3. Likformad plan, ehuru uppåt ännu mera avrundad.

M.10985://.

5) Takkonstruktion. Svagt röstade/oröstade gävlar.

- A) Överkragning. a) Grov överkragning, 1 eller 2 varv (stenblock)
b) Mellan 3 och 7 varv, (medelstor sten) c:a 5 skift
c) Klart utbildad i 8 vary eller mera (mindre stenar)

Helt/delvis genomförd. Fundamentala hörnstenar/saknas helt, stödprincip, motviktsprincip

Oval/rund kupol. Höjd till hjässan 2,8 m. Instoppade hjässstenar. Ej/hjässhål/annan öppning

Kullersten/flatare hällar.

B) Hälltak. Tvärs/längslagda hällar med/utan hjälpkonstruktion (stödvägg)

C) Kilstensvalv

D) Stenås, tvärslagd/längslagd, variant

6) Ingång. En/två. Med/utan gång. Ej/hälvtäckt. Placering: Gavel, längsida, hörnläge, mittläge

7) Funktion.

8) Anmärkningar. (Fynd etc.) + bl. a. 2 kvarnstenar, en underliggare och en överliggare.

M 10985:13.

5) Takkonstruktion. Svagt röstade/oröstade gavlar.

- A) Överkragning. a) Grov överkragning, 1 eller 2 varv (stenblock)
b) Mellan 3 och 7 varv, (medelstor sten)
c) Klart utbildad i 8 varv eller mera (mindre stenar) **c:a 8 skift**

Helt/delvis genomförd. Fundamentala hörnstenar/saknas helt, stödprincip, motviktsprincip

Oval/rund kupol. Höjd till hjässan **2,1 m.** Instoppade hjässstenar. Ej/hjässhål/annan öppning

Kullersten/flatare hällar.

B) Hälltak. Tvärs/längslagda hällar med/utan hjälpkonstruktion (stödvägg)

C) Kilstensvalv

D) Stenås, tvärslagd/längslagd, variant

6) Ingång. En/två. Med/utan gång. Ej/hälltäckt. Placering: Gavel, längsida, hörnläge, mittläge

7) Funktion.

8) Anmärkningar. (Fynd etc.) **Låg, vacker, rund kupol.**

Foto.

H 7
ACC. N.R M. 10985:14.

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

neg. nr. IV: 12:30.

Acc. nr M 10985:15.

LUF.

Landskap: Halland

Upptecknat av

Härad: Tönnersjö

Namn: Johan Petersson

Socken: Breared

Adress: Kyrkesund

By (gård): Högarvad ³
vid Färstorp N:r 1

Datum: 16 maj 1948

Ägare

Sten- och jordkällare m. m.

1) Läge. Preciserat läge i terrängen (nedgrävd, $\frac{1}{2}$ ingrävd, fristående etc.)

I förhållande till närmaste odling, bebyggelse eller bebyggelselämningar

2) Det yttre. Planen rund, svagt elliptisk, segmentformad, rektangulär. Ej/avrundade hörn. Uppmurade väggar/saknas, markerade av stensträng helt/delvis, helt uppmurade i kompakt mur, kullersten, skalmur.

Taktäckning: tång, jord, torv, tegel

3) Det inre. Planen rund, svagt/elliptisk, flaskformad, rektangulär, oregelbundenUppmurade väggar av kantställda/liggande stenar: Vertikala, svagt/starkt konvergerande. Långväggar /gavlar icke/kontinuerligt övergående i takkonstruktionen. Bikupsform. Lerbruk/murbruk saknas i väggar/kupol. Spår av vitkalkning/färgning. Golv: Bräder, jord, sand, stenläggning

4) Anmärkningsvärda mättsuppgifter 2,2 x 1,8

Acc. nr M 10985:17.

LUF.

H 8

Landskap: Halland Upptecknat av
Härad: Tönnersjö Namn: Johan Pettersson
Socken: Breared Adress: Kyrkjesund
By (gård): t. Skärkered Nr 1² Datum: 16 maj 1948.
Ägare

Sten- och jordkällare m. m.

1) Läge. Preciserat läge i terrängen (nedgrävd, $\frac{1}{2}$ ingrävd, fristående etc.) något ingrävd

I förhållande till närmaste odling, bebyggelse eller bebyggelselämningar

2) Det yttre. Planen rund, svagt elliptisk, segmentformad, rektangulär. Ej/avrundade hörn. Uppmurade
väggar/saknas, markerade av stensträng helt/delvis, helt uppmurade i kompakt mur, kullersten, skalmur.

Takfäckning: tång, jord, torv, tegel

3) Det inre. Planen rund, svagt/elliptisk, flaskformad, rektangulär, oregelbunden

Uppmurade väggar av kantställda/liggande stenar: Vertikala, svagt/starkt konvergerande. Långväggar
/gavlar icke/kontinuerligt övergående i takkonstruktionen. Bikupsform. Lerbruk/murbruk saknas i
väggar/kupol. Spår av vitkalkning/färgning. Golv: Bräder, jord, sand, stenläggning

4) Anmärkningsvärda måttsuppgifter 2,2 x 1,8 m.

M.10985:18.

5) Takkonstruktion. Svagt röstade/oröstade gavlar.

- A) Överkragning. a) Grov överkragning, 1 eller 2 varv (stenblock)
b) Mellan 3 och 7 varv, (medelstor sten) 5 - 6 skift
c) Klart utbildad i 8 vary eller mera (mindre stenar)

Helt/delvis genomförd. Fundamental a hörnstenar/saknas helt, stödprincip, motviktsprincip

Oval/rund kupol.⁺ Höjd till hjässan 1,7 m..... Instoppade hjässstenar. Ej/hjässhål/annan öppning
+ på långsidorna i ett med väggarna. Litet hål i kupolens baksida.

Kullersten/flatare hällar.

B) Hälltak. Tvärs/längslagda hällar med/utan hjälpkonstruktion (stödvägg)

C) Kilstensvalv

D) Stenås, tvärslagd/längslagd, variant

6) Ingång. En/två. Med/utan gång. Ej/hälltäckt. Placering: Gavel, längsida, hörnläge, mittläge

7) Funktion.

8) Anmärkningar. (Fynd etc.) Ett hörn uppåt något avrundat.

Foto 9

M.10985:16.

5) Takkonstruktion. Svagt röstade/oröstade gavlar.

- A) Överkragning. a) Grov överkragning, 1 eller 2 varv (stenblock)
b) Mellan 3 och 7 varv, (medelstor sten)
c) Klart utbildad i 8 varv eller mera (mindre stenar)

Helt/delvis genomförd. Fundamentala hörnstenar/saknas helt, stödprincip, motviktsprincip

Oval/rund kupol. Höjd till hjässan 1,7 m. Instoppade hjässstenar. Ej/hjässhål/~~annan öppning~~

Kullersten/flatare hällar.

B) Hälvtak. Tvärs/längslagda hällar med/utan hjälpkonstruktion (stödvägg

C) Kilstensvalv

D) Stenås, tvärslagd/längslagd, variant

6) Ingång. En/två. Med/utan gång. Ej/hälvtäckt. Placering: Gavel, längsida, hörnläge, mittläge

7) Funktion.

8) Anmärkningar. (Fynd etc.) Jordhögstyp, ingen skalmur.

ACC. N.R. M. 10985:19.

H9
FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

nug.nr. IV:12:31.

H 9

Acc. n:r M 10985:20.

LUF.

Landskap: Halland

Upptecknat av

Härad: Tönnersjö

Namn: Johan Pettersson

Socken: Breared

Adress: Kyrkesund

By (gård): Alledal, t. Bäxilt N:r 1³

Datum: 16 maj 1948.

Ägare

Sten- och jordkällare m. m.

1) Läge. Preciserat läge i terrängen (nedgrävd, $\frac{1}{2}$ ingrävd, fristående etc.)

I förhållande till närmaste odling, bebyggelse eller bebyggelselämningar

2) Det yttre. Planen rund, svagt elliptisk, segmentformad, rektangulär. Ej/avrundade hörn. Uppmurade

väggar/saknas, markerade av stensträng helt/delvis, helt uppmurade i kompakt mur, kullersten, skalmur.

Taktäckning: tång, jord, torv, tegel

3) Det inre. Planen rund, svagt/elliptisk, flaskformad, rektangulär, oregelbunden

Uppmurade väggar av kantställda/liggande stenar: Vertikala, svagt/starkt konvergerande. Långväggar

/gavlar ~~och~~ kontinuerligt övergående i takkonstruktionen. Bikupsform. Lerbruk/murbruk saknas i

väggar/kupol. Spår av vitkalkning/färgning. Golv: Bräder, jord, sand, stenläggning

4) Anmärkningsvärda måttsuppgifter 2,3 x 1,9 m.

H 10

Acc. nr M 10985:22

LUF.

Landskap: H a l l a n d Upptecknat av
Härad: T ö n n e r s j ö Namn: J o h a n P e t t e r s s o n
Socken: B r e a r e d Adress: K y r k e s u n d
By (gård): S v a l i l t N.r 1² Datum: 16 maj 1948
Ägare

Sten- och jordkällare m. m.

1) Läge. Preciserat läge i terrängen (nedgrävd, $\frac{1}{2}$ ingrävd, fristående etc.) något ingrävd

I förhållande till närmaste odling, bebyggelse eller bebyggelselämningar

2) Det yttre. Planen rund, svagt elliptisk, segmentformad, rektangulär. Ej/avrundade hörn. Uppmurade + kullersten på längsidorna. väggar/saknas, markerade av stensträng helt/delvis, helt uppmurade i kompakt mur, kullersten, skalmur.

Taktäckning: fång, jord, torv, tegel
(längsidorna)

3) Det inre. Planen rund, svagt/elliptisk, flaskformad, rektangulär, oregelbunden

Uppmurade väggar av kantställda/liggande stenar: Vertikala, svagt/starkt konvergerande. Långväggar /gavlar icke/continuerligt övergående i takkonstruktionen. Bikupsform. Lerbruk/murbruk saknas i väggar/kupol. Spår av vitkalkning/färgning. Golv: Bräder, jord, sand, stenläggning

4) Anmärkningsvärda måtsuppgifter 3,3 x 2,4 m.

M.10985:21.

5) Takkonstruktion. Svagt röstate/oröstade gavlar.

- A) Överkragning. a) ~~Groox överkragning, x keller x zw zw (stödbrick)~~ av runda kullerstenar
b) Mellan 3 och 7 varv, (medelstor sten)
c) Klart utbildad i 8 varv eller mera (mindre stenar)

Helt/delvis genomförd. Fundamental a hörnstenar/saknas helt, stödprincip, motviktsprincip

Oval/rund kupol. Höjd till hjässan 2 m. Instoppade hjässstenar. Ej/hjässhål/annan öppning bak

Kullersten/flatare hällar. Spetsig kupol.

- B) Hälvtak. Tvärs/längslagda hällar med/utan hjälpkonstruktion (stödvägg)
C) Kilstensvalv
D) Stenås, tvärslagd/längslagd, variant ₁
6) Ingång. En/två. Med/utan gång. Ej/hälvtäckt. Placering: Gavel, längsida, hörnläge, mittläge
7) Funktion.
8) Anmärkningar. (Fynd etc.) Ej foto.

M.10985:23.

5) Takkonstruktion. Svagt röstdade/oröstade gavlar.

- A) Överkragning. a) Grov överkragning, 1 eller 2 varv (stenblock)
b) Mellan 3 och 7 varv, (medelstor sten)
c) Klart utbildad i 8 varv eller mera (mindre stenar)

Helt/delvis genomförd. Fundamentala hörnstenar/saknas helt, stödprincip, motviktsprincip

Oval/rund kupol. Höjd till hjässan 2,5 m. Instoppade hjässstenar. Ej/hjässhål/annan öppning bak i kupolen

Kullersten/flatare hällar.

B) Hälvtak. Tvärs/längslagda hällar med/utan hjälpkonstruktion (stödvägg

C) Kilstensvalv

D) Stenås, tvärslagd/längslagd, variant

6) Ingång. En/två. Med/utan gång. Ej/hälvtäckt. Placering: Gavel, längsida, hörnläge, mittläge

7) Funktion.

8) Anmärkningar. (Fynd etc.) 10 - 11

H 10

ACC. N.R. M. 10985:24.

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

neg. nr. 10:12:32.

Acc. nr M 10985:25.

LUF.

H 11

Landskap: Halland Upptecknat av
Härad: Tönnersjö Namn: Johan Pettersson
Socken: Breared Adress: Kyrkesund
By (gård): Mörkaveka N:o 1³ Datum: 17 maj 1948.
Ägare

Sten- och jordkällare m. m.

1) Läge. Preciserat läge i terrängen (nedgrävd, $\frac{1}{2}$ ingrävd, fristående etc.)

I förhållande till närmaste odling, bebyggelse eller bebyggelselämningar

2) Det yttre. Planen rund, svagt elliptisk, segmentformad, rektangulär. Ej/avrundade hörn. Uppmurade väggar/saknas, markerade av stensträng helt/delvis, helt uppmurade i kompakt mur, kullersten, skalmur.

Taktäckning: tång, jord, torv, tegel

3) Det inre. Planen rund, svagt/elliptisk, flaskformad, rektangulär, oregelbunden

Uppmurade väggar av kantställda/liggande stenar: Vertikala, svagt/starkt konvergerande. Långväggar/gavlar icke/continuerligt övergående i takkonstruktionen. Bikupsform. Lerbruk/murbruk saknas i väggar/kupol. Spår av vitkalkning/färgning. Golv: Bräder, jord, sand, stenläggning

4) Anmärkningsvärda måttsuppgifter 2 x 1,7 m.

H 12

Acc. n:r M 10985:27.

LUF.

Landskap: Halland Upptecknat av
Härad: Tönnersjö Namn: Johan Pettersson
Socken: Breared Adress: Kyrkesund
By (gård): Mörkaveka N:r 1⁴ Datum: 17 maj 1948
Ägare

Sten- och jordkällare m. m.

1) Läge. Preciserat läge i terrängen (nedgrävd, $\frac{1}{2}$ ingrävd, fristående etc.)

I förhållande till närmaste odling, bebyggelse eller bebyggelselämningar

2) Det yttre. Planen rund, svagt elliptisk, segmentformad, rektangulär. Ej/avrundade hörn. Uppmurade väggar/saknas, markerade av stensträng helt/delvis, helt uppmurade i kompakt mur, kullersten, skalmur.

Taktäckning: tång, jord, torv, tegel

3) Det inre. Planen rund, svagt/elliptisk, flaskformad, rektangulär, oregelbunden

Uppmurade väggar av kantställda/liggande stenar: Vertikala, svagt/starkt konvergerande. Långväggar/gavlar icke/kontinuerligt övergående i takkonstruktionen. Bikupsform. Lerbruk/murbruk saknas i väggar/kupol. Spår av vitkalkning/färgning. Golv: Bräder, jord, sand, stenläggning

4) Anmärkningsvärda måtsuppgifter 2,6 x 1,7 = 2,2 m. Smalnande utåt.

Acc. nr: M 10985:29

LUF.

H 13

Landskap: Halland

Upptecknat av

Härad: Tönnersjö

Namn: Johan Pettersson

Socken: Breared

Adress: Kyrkesund

By (gård): Nybygget Nr 1¹⁵

Datum: 17 maj 1948

Ägare

Sten- och jordkällare m. m.

1) Läge. Preciserat läge i terrängen (nedgrävd, $\frac{1}{2}$ ingrävd, fristående etc.)

I förhållande till närmaste odling, bebyggelse eller bebyggelselämningar

2) Det yttre. Planen rund, svagt elliptisk, segmentformad, rektangulär. Ej/avrundade hörn. Uppmurade väggar/saknas, markerade av stensträng helt/delvis, helt uppmurade i kompakt mur, kullersten, skalmur.

Taktäckning: tång, jord, torv, tegel

3) Det inre. Planen rund, svagt/elliptisk, flaskformad, rektangulär, oregelbunden

Uppmurade väggar av kantställda/liggande stenar: Vertikala, svagt/starkt konvergerande. Långväggar /gavlar icke/kontinuerligt övergående i takkonstruktionen. Bikupsform. Lerbruk/murbruk saknas i väggar/kupol. Spår av vitkalkning/färgning. Golv: Bräder, jord, sand, stenläggning

4) Anmärkningsvärda mättsuppgifter

M.10985:26.

5) Takkonstruktion. Svagt röstade/oröstade gavlar.

- A) Överkragning. a) Grov överkragning, 1 eller 2 varv (stenblock)
b) Mellan 3 och 7 varv, (medelstor sten) 3 - 4 skift
c) Klart utbildad i 8 varv eller mera (mindre stenar)

Helt/delvis genomförd. ¹Fundamentala hörnstenar/saknas helt, stödprincip, motviktsprincip

Oval/rund kupol. Höjd till hjässan 1,8 m. Instoppade hjässstenar. Ej/hjässhål/annan öppning

Kullersten/flatare hällar.

B) Hälvtak. Tvärs/längslagda hällar med/utan hjälpkonstruktion (stödvägg)

C) Kilstensvalv

D) Stenås, tvärslagd/längslagd, variant

6) Ingång. En/två. Med/utan gång. Ej/hälvtäckt. Placering: Gavel, längsida, hörnläge, mittläge

7) Funktion.

8) Anmärkningar. (Fynd etc.) En man berättade, att hans morfar, som var född på 1700-talet,
inte mindes när källaren var uppförd. - Ej foto.

M 10985:28.

5) Takkonstruktion. Svagt röstade/oröstade gavlar.

- A) Överkragning. a) Grov överkragning, 1 eller 2 varv (stenblock)
b) Mellan 3 och 7 varv, (medelstor sten) C:a 5 skift.
c) Klart utbildad i 8 vary eller mera (mindre stenar)

Helt/delvis genomförd. Fundamentala hörnstenar/saknas helt, stödprincip, motviktsprincip

Oval/rund kupol. Höjd till hjässan 2,1 m. Instoppade hjässstenar. Ej/hjässhål/annan öppning

Kullersten/flatare hällar.

- B) Hälltak. Tvärs/längslagda hällar med/utan hjälpkonstruktion (stödvägg)
C) Kilstensvalv
D) Stenås, tvärslagd/längslagd, variant
6) Ingång. En/två. Med/utan gång. Ej/hälltäckt. Placering: Gavel, längsida, hörnläge, mittläge
7) Funktion.
8) Anmärkningar. (Fynd etc.) Långväggar i ett med kupolen.

M. 10985:30.

5) Takkonstruktion. Svagt röstade/oröstade gavlar.

- A) Överkragning. a) Grov överkragning, 1 eller 2 varv (stenblock)
b) Mellan 3 och 7 varv, (medelstor sten) 6 - 7 skift
c) Klart utbildad i 8 varv eller mera (mindre stenar)

Helt/delvis genomförd. Fundamentala hörnstenar/saknas helt, stödprincip, motviktsprincip

Oval/rund kupol. Höjd till hjässan Instoppade hjässstenar. Ej/hjässhål/annan öppning

Kullersten/flatare hällar.

B) Hälltak. Tvärs/längslagda hällar med/utan hjälpkonstruktion (stödvägg))

C) Kilstensvalv

D) Stenås, tvärslagd/längslagd, variant

6) Ingång. En/två. Med/utan gång. Ej/hälvtäckt. Placering: Gavel, längsida, hörnläge, mittläge

7) Funktion.

8) Anmärkningar. (Fynd etc.) Ingrävd. -

Byggnader i samma konstruktion berättas finnas i: Taskalyckan, Högaryd, Attavara, Högaryd (riven), Attavara (i skogen), Alledal, Killeberg, Riskull, Timbrilt 2 st. Alla i Breared s:n.

I Ullasjö, Enslöv socken, lär finnas en basta (f. lintorkning) med överkragat kupolvalv.

Flera sådana funnos förr, berättade en man i Mörkaveka. Erixons i Svalilt påträffade källare har nu omlagt tak (kilsten, d.v. s. block huggna ur berget, vilka ligga som tvärshällat)
Längd 2,8, bredd 2,8 m. Svalilt 1²?